

1962

VI. ŠP (17.–24. 6.)

V roce 1962 se již mohutně rozvíjejí soubory malých jevištních forem – mladí lidé se „chtějí vyslovit ke stávajícímu stylu života, sdělit svůj názor na současnou společenskou problematiku“ – a ŠP se stal jejich nesoutěžní přehlídkou. I z tohoto důvodu to byl poslední ročník, na němž se sjely dětské soubory, tato tradice byla na několik let přerušena.

V programu, na plakátu anoncujícím ústřední přehlídku STM v oboru divadelních souborů, se představily i čtyři soubory dětské. Dva ovšem nevalné úrovně, Pionýrský soubor DS J. Mošny Vratislavice s hrou Haralda Heusera *Zajíček Doveda* a DS Spišská Nová Ves s Mlejnkovou *Červenou záplatou*. Svou skvělou pověst ovšem znovu potvrdil soubor Mlejnkův, tentokrát Pionýrský kolektiv z Vysokého Mýta: za inscenaci svého vedoucího *První zkouška* získal Čestné uznání. Oceněn byl i DDS Star DKP Ostrava za inscenaci hry H. Prokopové a A. Zaoralové *Jolana a VIII. B.*

Přehlídky se zúčastnily i učňovské soubory – DS ČKD Praha s pásmem Nerudových veršů *Kvítko stobarevné* (r. H. Šoltézsová), v němž vystoupila i tehdy mladá Lída Engelová, pozdější známá režisérka, a soubor učňů z Bánovců nad Bebravou s hrou sovětského autora Alexeje Dmitrijeviče Simukova *Vrabčí hory*, inscenací schematickou a bezkonfliktní, navíc ještě „bezkrvně“ zahranou, která „soudobým uším zněla jako vykopávka ultraschematismu“, jak poznamenává Jiří Beneš.³² Vystoupil i DS ZK ROH Adast Adamov s inscenací V. Ledvinové a Vladimíra Čejchana *Třiminutový rozhovor* a DS Zálesí Humpolec s tehdy populární komedií Jaroslava Janovského *Je libo cigaretu?* V nejvyšší čtvrté kategorii se už výrazně projevila inspirace tehdejšími divadly malých jevištních forem a zaujetí vlastní autorskou tvorbou: VÚ České Budějovice tak uvedl pořad *Saxofonový sen*, ale především zaujal divadelní soubor Spolku pro chemickou a hutní výrobu Ústí nad Labem se „semaforskou“ inscenací *Faust, Markéta, služka a já* (autorů Ivana Vyskočila a Jiřího Suchého). A úspěch měl i vítěz ústředního kola STM v oboru estrádních skupin Satirická scéna Sušice s programem *Blázinec v Atombaru* i se svým mimosoutěžním představením *Kabaret z kufru*.

V rámci přehlídky se také konala veřejná konference ÚV ČSM o dětském a mládežnickém divadle. „Účastníků bylo méně než v minulých letech, tisk ani funkcionáři ČSM neprojevovali o přehlídku větší zájem, diváci byli zklamáni, pokud čekali na představení, která by přinesla něco opravdu mladého a nového... Znovu se v tisku konstatovalo, že Šrámkův Písek ukázal nutnost řešit palčivé problémy dětského divadla a organizace STM. Organizátoři reagovali tak, že zrušili ŠP jako přehlídku STM a pro ročník 1962–1963 ani žádnou náhradu nehledali.“³³

Krátce před tímto ročníkem proběhla v Plzni ve dnech 3.–6. června pracovní konference o estrádních uměleckých skupinách, mj. Pavel Bošek, Jan Votruba a Dušan Havlíček se tam zabývali jejich přerodem v nový proud malých jevištních forem. Bošek v diskusi upozornil na ošidnost kopírování profesionálních souborů MJF a apeloval na potřebu osobitého autorství. Také J. R. Pick přispěl výstižným postřehem: „Za celou dobu, co sleduji amatérská divadélka, jsem jenom jednou slyšel z kabaretního jeviště Brechtovy songy. Brechta dnes hrají všechna velká divadla, ale jeho odkaz v oblasti malých jevištních forem leží stále ladem. Není tu samozřejmě jenom Brecht, co Čapek, Majakovskij, Bass? Našlo by se mnoho věcí, které, vhodně upraveny, by byly aktuální. Neboť vystříhnout z papíru atomový mrak, zhasnout, vystřelit za scénou a říci několik zkomolených slov, to ještě není politická satira, přestože se to často právě takto dělá.“³⁴

Autoři nepíší, režiséry dětských představení nemá kdo učit, vedoucí souborů, většinou učitelé, mají pramalou podporu nadřízených orgánů, nehledě k tomu, že už v pedagogických ústavech nejsou zatím vůbec vedeni k těmto úkolům. Osvětová zařízení nevěnují mnoho pozornosti této oblasti divadelní práce. [...] V divadle hraném mládeží je situace o něco lepší. Už proto, že v některých krajích si řada souborů [ochotnických, pozn. ed.] vytvořila mládežnická studia, že se mladí lidé zabývají divadlem poezie, malými formami. [...] Na celém průběhu přehlídky se ukázalo, jak všechny příslušné orgány podceňují tuto oblast divadelní práce. Bylo to vidět nejen na malé účasti z řad ochotnických souborů, učitelů, členů poradních sborů i metodiků, ale také na úplném nezájmu funkcionářů ČSM... (Šindelář, Jaroslav. Otazník za VI. Šrámkovým Pískem. OD 1962, roč. 8, č. 9–10, s. 208–210)

Letošní Písek ukázal, oč systematictější metodickou práci a zevrubnější zamyšlení vyžaduje divadlo hrané dětmi. Dále demonstroval značný přesun zájmu mládežnických kolektivů od divadla tradičního k malým jevištním formám převážně kabaretního a estrádního zaměření. Nic proto tomu – právě naopak. A v neposlední řadě upozornil na nutnost řešit základní organizační otázky kolem STM a její divadelní části... (Josková, Zdena. Písecká třináctka. OD 1962, roč. 8, č. 9–10, s. 209–211)

32 Beneš, Jiří. Šrámkův Písek a souvislosti. AS 1966, roč. 3, č. 6, s. 4–8.

33 Ibid.

34 Pick, J. R. Malé jevištní formy, z diskuse pracovní konference při ústředním kole STM v oboru estrádních uměleckých skupin, Plzeň 3. 6. 1962. Praha, ÚDLUT 1962, archiv NIPOS-ARTAMA, xerox.